

STORTINGET

Innst. 327 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 93 LS (2020–2021), S-delen

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner og opprettelse av ordning for forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnhold i proposisjonen

I proposisjonen foreslås endringer i statsbudsjettet 2021 som følge av ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner. Det foreslås videre endringer i statsbudsjettet 2021 som følge av økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til opprettelse av godkjenningsordning i regi av Arbeidstilsynet for karanteneinnkvartering som arbeidsgiver/oppdragsgiver stiller til disposisjon.

Når det gjelder endringer i folketrygdloven (ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner), er dette behandlet i forbindelse med Prop. 93 LS (2020–2021) L-delen, jf. Innst. 326 L (2020–2021).

1.2 Ny kompensasjonsordning i form av sykepenger til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner

1.2.1 Innledning

Det foreslås å innføre en ny ordning som gir delvis kompensasjon til arbeidstakere som ikke kan møte på jobb i Norge på grunn av innreiserestriksjoner. Ytelsen vil bli utbetalt som sykepenger og følge sykepengereguleringene så langt de passer, men med en kompensasjonsgrad på 70 pst. For å sikre en rask igangsetting av ordningen og lette den administrative gjennomføringen er det hensiktsmessig at arbeidsgiver forskutterer ytelsen til arbeidstakeren og krever refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten. Det foreslås at lovendringen, jf. Prop. 93 LS (2020–2021) L-delen, trer i kraft straks og gis virkning fra 29. januar 2021. Virkningstidspunktet tilbake i tid innebærer at endringen gis tilbakevirkende kraft overfor arbeidsgiver, som må forskuttede 70 pst. av lønn for perioden tilbake til 29. januar 2021.

Det vises til proposisjonens kapittel 2.2, der det er nærmere redegjort for bakgrunnen, og kapittel 2.3, der den nye kompensasjonsordningen er gjort greie for.

Arbeids- og velferdsetaten må i stor grad stole på opplysninger fra arbeidsgiver i saksbehandlingen. Det vil bli gjennomført kontroller i ettertid for å avdekke misbruk av ordningen. Ytterligere tiltak for å redusere risikoen for misbruk vil bli vurdert.

Ordningen vil kun gjelde for arbeidstakere, ikke for frilansere og selvstendig næringsdrivende.

Den nye kompensasjonsordningen knyttes til de strenge innreiserestriksjonene og vil bli avvirket så snart det igjen åpnes for innreise for arbeidstakere fra andre EØS-land.

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringer i Arbeidstilsynets bevilgninger for 2021

Det vises til proposisjonens kapittel 3, der selve godkjenningsordningen i regi av Arbeidstilsynet er nærmere redegjort for.

Det er estimert at det i en startfase vil kunne komme om lag 500 søknader daglig.

Samlet anslås det et behov for å styrke Arbeidstilsynets driftsbevilgning med inntil 50 mill. kroner for 2021. Dersom behovet i Arbeidstilsynet som følge av ordningen blir lavere enn antatt, vil bevilgningen bli nedjustert ved revidering av budsjettet for 2021.

Gebyrinntekter som følge av Arbeidstilsynets saksbehandling er estimert med utgangspunkt i de kostnadselementer i godkjenningsordningen som er relatert til selve søknadsbehandlingen. Gebyrinntektene er estimert til 20 mill. kroner i 2021. Det er usikkerhet knyttet til inntektsanslaget.

KAP. 640 ARBEIDSTILSYNET

Post 1 Driftsutgifter

Bevilgning på posten er 731,5 mill. kroner.

Arbeidstilsynet har fått nye oppgaver knyttet til oppfølging av arbeids- eller oppdragsgivers smittevern og er gitt i oppdrag å etablere og drifte en ordning med forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver.

Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen med 50 mill. kroner i 2021

KAP. 3640 ARBEIDSTILSYNET

Post 10 (Ny) Gebyr, godkjenningsordning innkvartering mv.

Det er ingen bevilgning på posten.

De tjenester Arbeidstilsynet utfører for virksomhetene ved søknadsbehandling knyttet til godkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering, gebyrfinansieres, og inntektene føres på denne posten.

Det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner i 2021.

Endringer i bevilgningen til sykepenger for arbeidstakere for 2021

KAP. 2650 SYKEPENGER

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 41 185 mill. kroner

Kostnadene ved den midlertidige kompensasjonsordningen for arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner, vil avhenge av varighet på innreiseforbudet for arbeidstakere og antall personer som omfattes av ordningen. På usikkert grunnlag kan

ordningen anslås å øke sykepengeutgiftene med om lag 280 mill. kroner per måned. Det legges beregningsteknisk til grunn at innreiseforbudet varer ut april, noe som tilsier en økning i sykepengeutgiftene på 850 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 850 mill. kroner.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det åpnet for å sende inn skriftlige innspill til saken.

Følgende kom med skriftlig innspill:

- NHO
- FFO.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Eirik Faret Sakariassen, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Prop. 93 LS (2020–2021), Endringer i folketrygdloven (ny ordning med forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner) og endringer i statsbudsjettet 2021 under Arbeids- og sosialdepartementet (økonomiske tiltak i møte med pandemien: kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner og opprettelse av ordning for forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver).

Hjemmel til å pålegge arbeidsgiver forskutteringsplikt – ny kompensasjonsordning i form av sykepenger til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at adgang til innreise til Norge ble betydelig innstrammet fra 29. januar 2021, for å begrense risikoen for spredning av den betydelig mer smittsomme varianten av koronaviruset. Dette har medført at personer som bor i utlandet og jobber i Norge, ikke har kunnet reise på jobb. Mange utenlandske arbeidstakere står derfor uten inntekt som følge av innreiserestriksjonene. Fra 1. mars 2021 ble det med strenge krav til testing åpnet opp for innreise for utlendinger bosatt i Sverige eller Finland som dagpendler til arbeid i Norge.

Flertallet viser til at regjeringen vil innføre en ny ordning som kompenserer for tapt inntekt for utenlandske arbeidstakere som er en del av det norske velferdssystemet gjennom EØS-avtalen eller andre bilaterale trygdeavtaler. Ytelsen vil bli utbetalt som sykepenger og følge sykepengereglene så langt de passer, men med en kompensasjonsgrad på 70 pst. Det foreslås at arbeidsgiver forskutterer ytelsen til arbeidstakeren og krever refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten, for å sikre en rask igangsetting av ordningen og lette den administrative gjennomføringen.

Flertallet viser til at det ved lov 20. mars 2020 nr. 7, jf. Prop. 53 LS (2019–2020), ble innført en hjemmel i folketrygdloven til å gi midlertidige særregler til folketrygdloven i forskrift. En kompensasjon til arbeidstakere i form av sykepenger kan reguleres i forskriften. Forskriftshjemmelen i folketrygdloven § 25-16 gir ikke grunnlag for å pålegge arbeidsgiver å forskuttere ytelsen. I proposisjonen foreslås det lovhjemmel til å innføre en plikt for arbeidsgiver til å forskuttere sykepenger til arbeidstakere som rammes av innreiserestriksjoner, for så å få refusjon fra trygden.

Flertallet viser til at det foreslås å gi tilbakevirkende kraft overfor arbeidsgiver, som må forskuttere 70 pst. av lønn for perioden tilbake til 29. januar 2021. På usikkert grunnlag er det anslått at ordningen vil øke sykepengeutgiftene med om lag 280 mill. kroner per måned. I proposisjonen foreslås bevilgningen økt med 850 mill. kroner. Det er lagt til grunn at innreiserestriksjonene varer ut april 2021.

Flertallet merker seg at det vil bli gjennomført kontroller i ettertid for å avdekke misbruk av ordningen, og mener dette er viktig å for å hindre at enkelte utnytter ekstraordinære krisetiltak.

Flertallet viser til at det har kommet to skriftlige innspill i saken, fra Fellesforbundet og NHO. Fellesforbundet støtter at det innføres kompensasjonsordning for arbeidstakere som ikke kan møte på jobb i Norge på grunn av innreiserestriksjonene, og forslaget om at arbeidsgiver gis en forskutteringsplikt. Flertallet viser til at Fellesforbundet peker på utfordringer som det bes om at det tas høyde for under i den endelige utformingen av kompensasjonsordningen. Dette er blant annet sikkerhetsventil for arbeidstakere som ikke får kompensasjonen forskuttet av arbeidsgiver, muligheten for utenlandske arbeidstakere til å reise hjem, informasjon om ordningen på relevante språk og mulighet for at berørte ansatte får innsyn i bedriftens søknad. Flertallet viser til at NHO overordnet støtter innføring av en sykepengebasert modell som innebærer at arbeidstakere er rammet av innreiseforbud. NHO understreker viktigheten av at det tas høyde for hensynet til bedriftens likviditet, og at det derfor må sikres at forskutteringen blir kortvarig. Videre skriver NHO følgende:

«Det vi tenker det er viktig å stenge for er at ordningen dekker tilfeller der:

- Bedrift og den ansatte nå inngår arbeidsforhold nå i ettertid vel vitende om at innreise er umulig.
- Den ansatte har forlatt landet bevisst, vel vitende om at man ikke vil kunne komme tilbake og arbeide. Dette kan åpne for spekulasjon og for at virksomhetene mister verdfull arbeidskraft som uten ordningen ville valgt å bli i landet.
- Det er klare tilfeller av juks. Det kan for eksempel være aktører sammen utnytter ordningen ved å melde at den ansatte er i utlandet, samtidig som vedkommende faktisk er i arbeid. Det er viktig å være oppmerksom på denne type mulige brudd og så langt mulig sørge for mekanismer som hindrer dette.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Norge stengte grensen fredag 29. januar 2021. Dette resulterte i at arbeidstakere som er bosatt i utlandet, ikke kunne komme på jobb. Over natten stod arbeidstakere uten inntekt eller rett til økonomisk kompensasjon. Disse medlemmer viser til at dette er personer som har jobbet og skattet til Norge og bidratt til vårt sikkerhetsnett. I andre situasjoner hadde arbeidstakerne hatt rettigheter i Norge, ved sykdom har de rett til sykepenger. Ved permittering har de rett til dagpenger. Disse medlemmer mener det er sterkt kritikkverdige at regjeringen ikke tidligere fikk på plass en ordning som sikret trygghet for inntekt for arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjonene. Når regjeringen stenger grensen, mener disse medlemmer det er en selvfølge at norske myndigheter sikrer trygghet for inntekt for arbeidstakere som har opparbeidet rettigheter i Norge.

Disse medlemmer mener det er riktig at ordningen gis tilbakevirkende kraft for å kompensere for lønn for perioden fra 29. januar 2021.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Prop. 72 LS (2020–2021) S-delen, Prop. 75 S (2020–2021) og Prop. 79 S (2020–2021) kap. 605, 634, 2541 og 2651, jf. Innst. 232 (2020–2021), hvor Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at grensependlere som nå ikke kan reise inn i landet for å jobbe på grunn av stengte grenser, blir omfattet av ordninger som sikrer økonomisk kompensasjon.»

Forslaget fikk ikke støtte av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, og ble nedstemt.

Disse medlemmer viser til svar på skriftlig spørsmål, Dokument nr. 15:1144 (2020–2021), der det blir spurt om regjeringens forberedelser i forkant av innføring av innreiserestriksjonene 29. januar 2021. Disse medlemmer mener svaret vitner om at regjeringens forberedelser var mangelfulle, og ikke tok høyde

for den enkelte arbeidstakers økonomiske belastning. Disse medlemmer mener at belastningen arbeidstakerne har blitt påført, kunne vært unngått om regjeringens forberedelser hadde vært bedre. Å stenge grensene har dessverre ikke vært et usannsynlig tiltak. Med utgangspunkt i pandemiens varighet er disse medlemmer kritiske til at regjeringens beredskap for grensestengning ikke var bedre forberedt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i proposisjonen er beskrevet at det vil bli gitt regler om å nekte ytelse til personer som har reist (enten nå eller ved fremtidige endringer i innreisereglene) til utlandet i strid med nasjonale myndigheters reiseråd. Disse medlemmer viser til skriftlig innspill fra Fellesforbundet. Fellesforbundet anmoder om at regelverket for å nekte ytelse til personer som har reist til utlandet, tar høyde for at mange arbeidstakere har forlenget sine arbeidsperioder. Disse medlemmer viser til at arbeidstakere ikke har reist hjem pga. innreiserestriksjonene, og at bedriftene har hatt behov for arbeidskraften. Fellesforbundet understreker at hjemreise for mange er å betrakte som høyst nødvendig, og altså ikke kan kategoriseres som unødvendig fritidsreise eller lignende.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om adgangen til å nekte ytelse for personer som har reist til utlandet i strid med nasjonale myndigheters reiseråd. Disse medlemmer mener statsrådets presisering er viktig:

«Det vil kunne oppfattes som strengt nødvendig at personer som har familie og bosted i annet land, kan reise til sitt bostedsland. Arbeidstakere som er i Norge nå, men som foretar en nødvendig hjemreise vil altså kunne gis rett til kompensasjon, dersom de ikke får komme tilbake til Norge/blir rammet av innreiserestriksjoner når de skulle ha vært på jobb igjen. Unødvendige reiser vil kunne innebære at man mister retten til ytelsen.»

Disse medlemmer er enig i at unødvendige reiser ikke skal gi rett til ytelse og at dette presiseres i forskrift.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe, hvor statsråden skriver at det i forskriften vil tas inn en «sikkerhetsventil» til bruk i tilfeller der arbeidsgiver likevel ikke betaler kompensasjonstytelse som han eller hun er forpliktet til å yte. Videre skriver statsråden at dersom arbeidsgiver ikke utbetaler ytelsen som forpliktet, må arbeidstaker henvende seg til Nav, som da vil utbetale ytelsen direkte til arbeidstaker. Disse medlemmer mener en slik «sikkerhetsventil» er nødvendig for å sikre arbeidstakere dersom de ikke får ytelsen forskuttet av arbeidsgiver.

Disse medlemmer viser til svar på spørsmål fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om hvor lang tid det vil ta før arbeidsgiver får kompensasjon fra trygden. Statsråden svarer følgende:

«Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med å utvikle saksbehandlingsløsning for å kunne utbetale kompensasjonstytelsen. De antyder en utviklingstid på fire uker. Dersom det kommer endringer i løsningen slik at den fraviker det som er foreslått av regjeringen, vil det forsinke arbeidet.

Direktoratet legger opp til at saksbehandlingen skal kunne gå mest mulig automatisk. De forventer at det også må gjøres manuell saksbehandling i en andel av saken. Det er for tidlig å si hvor høy automatiseringsgrad som kan oppnås.

Utbetaling av refusjoner til arbeidsgivere gjøres normalt i månedlige kjøring. Da direktoratet etablerte ordningen for refusjon for arbeidsgiverperiodens dag 4–16, gav de arbeidsgiverne anledning til å velge ukentlige refusjoner. Det var imidlertid få bedrifter som benyttet seg av denne muligheten, og ordningen er derfor skrudd av. Det vil bli vurdert om det er behov for å innføre denne muligheten for bedriftene på nytt nå.»

Disse medlemmer viser til skriftlig innspill fra NHO, som understreker viktigheten av at forskutteringen blir kortvarig. Disse medlemmer støtter NHO og forutsetter at regjeringen ikke påfører bedriftene en unødvendig økonomisk byrde ved langvarig forskuttering av økonomisk kompensasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter ikke regjeringens forslag om å innføre en ny kompensasjonsordning for EØS-borgere bosatt i andre land enn Norge. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har kjempet imot trygdeeksport i land tid, og mener at hovedregelen må være at norske velferdsytelser går til norske statsborgere og andre som bor og arbeider i Norge. Norge har ikke noe ansvar overfor utenlandske borgere som selv har valgt å bo i et annet EØS-land. Bor man i et EØS-land, er det det respektive lands eventuelle støtteordninger man må forholde seg til. Disse medlemmer viser til at forslaget regjeringen fremmer og som kun Fremskrittspartiet er imot, vil koste norske skattebetalere om lag 280 mill. kroner pr. måned. Det er et betydelig beløp som heller burde gått til å sikre norske arbeidsplasser. Disse medlemmer viser til at regjeringen på spørsmål fra Fremskrittspartiet svarer at ordningen som nå foreslås, vil gjelde ca. 80 000 personer bosatt i andre EØS-land. Fordelingen viser at 63 pst. er bosatt i Øst-Europa, 8 pst. i Vest-Europa og 24 pst. er bosatt i andre nordiske land.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer stemme imot proposisjonens forslag som gjelder kap. 2650 post 70 Sykepengene for arbeidstakere mv.

Disse medlemmer viser til at de samme partier som innfører denne ordningen, gjentatte ganger har stemt imot Fremskrittspartiets forslag om å bedre per-

mitteringsordningen som kunne sikret norske arbeidsplasser under pandemien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener Fremskrittspartiets påstand om permitteringsordningen er uriktig. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets forslag om å redusere arbeidsgiverperioden kun reduserer utgifter til arbeidsgiver og flytter byrden over på arbeidstaker. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet har foreslått en omsetningsbasert tilskuddsordning for virksomheter som er hardest rammet av smitteverntiltakene, dette for å kompensere for kostnader som er uunngåelige, men som av ulike grunner ikke lar seg kompensere gjennom kompensasjonsordningen for næringslivet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Fremskrittspartiet er medansvarlig for at det norske storting må følge EØS-avtalens forpliktelser. Senterpartiet har fra Stortingets beslutning i 1992 til dags dato arbeidet mot EØS-medlemskap og gått inn for å erstatte EØS-avtalen med en handelsavtale – dette i motsetning til Fremskrittspartiet. Med dagens EØS-avtale har Norge forpliktelser overfor arbeidsfolk som har et ansettelsesforhold til bedrifter som ligger i/utfører arbeid i Norge, men som er bosatt i EØS-land.

Dette medlem kan imidlertid ikke se at denne kompensasjonsordningen er begrunnet i EØS-avtalen. Regjeringens begrunnelse synes å være at den vurderer det som rimelig at personer som er en del av det norske velferdssystemet, men bosatt i andre land enn Norge (ikke bare EØS), blir kompensert for inntektsbortfall som skyldes innreiserestriksjoner. Dette er omtrent som når det er egen sykdom som hindrer en i å møte på jobb. Etter dette medlems vurdering er EØS-avtalen/retten slik at den verken krever eller er til hinder for en slik ordning.

Dette medlem vil understreke at Senterpartiet var en pådriver ved Stortingets behandling av den første krisepakken i mars 2020, som begrenset arbeidsgiverperiode I til to dager. Dette ble kombinert med 18 dagers full lønnskompensasjon til arbeidstaker. Ved behandlingen av Prop. 125 L (2019–2020) endret regjeringen og Fremskrittspartiet arbeidsgiverperiode I til 10 dager fra 1. september 2020. I Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 gikk partiet inn for en arbeidsgiverperiode I på 5 dager kombinert med 5 dagers full lønnskompensasjon til arbeidstaker. Dette har partiet foreslått gjentatte ganger senere ved Stortingets behandlinger. Ved Representantforslag 187 S (2020–2021) fremlagt 25. mars 2021 foreslo representanter fra Senterpartiet arbeidsgiverperiode I satt ned til to dager kombinert med åtte dagers full lønnskompensasjon for arbeidstaker. Fremskrittspartiet har ikke foreslått full

lønnskompensasjon for disse åtte dagene, noe som innebærer at arbeidstaker fra dag tre må leve av dagpenger med 80 pst. dekning for de første 3 G, 62,4 pst. for de neste 3 G og 0 pst. dekning for inntekt over 6 G med Fremskrittspartiets prioriteringer.

Dette medlem støtter kompensasjonsordningen i form av sykepenger til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner, når de var utenfor Norge 29. januar 2021. Dette medlem støtter videre endringen i folketrygdloven som gir forskutteringsplikt for arbeidsgiver ved kompensasjon til arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner.

Dette medlem vil påpeke at denne kompensasjonsordningen bare gjelder for ansatte arbeidsfolk som er bosatt i utlandet. Som følge av covid-19-pandemien er det mange som nå ikke får innreise til Norge, og som dermed ikke får utført arbeid for sin arbeidsgiver.

Dette medlem vil understreke at covid-19-pandemien har gjort det nødvendig å iverksette strenge tiltak for å kontrollere bevegelsen av personer over Norges grenser. Dette er nå et EØS-lovlig tiltak. Dette medlem kan ikke se hvilke bestemmelser i EØS-avtalen som tvinger Norge til å yte denne kompensasjonen til folk som frivillig velger å reise ut av Norge etter 29. januar 2021 for så å bli hindret i å komme inn i landet igjen som følge av våre innreiserestriksjoner.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen har i svar på spørsmål fra Senterpartiets stortingsgruppe av 16. og 22. mars 2021 avklart sentrale spørsmål om hvordan ordningen skal avgrenses. De arbeidstakere som var i Norge 29. januar 2021, og som har reist eller reiser ut av landet etter dette tidspunktet, og som ikke kommer inn igjen i Norge, skal etter regjeringens mening også ha rett på ytelsen. I statsrådets svarbrev av 25. mars heter det:

«Det vil kunne oppfattes som strengt nødvendig at personer som har familie og bosted i et annet land kan få reise til sitt bostedsland. Arbeidstakere som er i Norge nå, men som foretar en nødvendig hjemreise vil altså kunne gis rett til kompensasjon, dersom de blir rammet av innreise restriksjoner når de skulle ha vært på jobb igjen. Unødvendige reiser vil kunne innebære at man mister retten til ytelser. En slik bestemmelse vil være viktig for å hindre at personer kan foreta unødvendige reiser ut av Norge, for så å bli rammet av innreise restriksjoner og dermed få rett på kompensasjon.»

Etter dette medlems syn betyr dette at ordinære hjemreiser er tillatt innenfor ordningen, selv om dette altså innebærer at en frivillig setter seg i den situasjonen at en ikke kan komme tilbake til Norge og utføre sitt inntektsbringende arbeid. Dette medlem er grunnleggende uenig i denne utformingen av kompensasjonsordningen.

Konsekvensene av regjeringens forslag vil bli at mange utenlandsbosatte arbeidsfolk reiser hjem og deretter ikke får lov til å komme tilbake til Norge. Bedrifte-

ne som berøres, vil heller ikke kunne få inn andre utenlandsbosatte arbeidstakere. Derved tappes bransjer og bedrifter for folk med den konsekvens at mange økonomisk hardt rammede virksomheter får enda større problemer.

Dette medlem kan ikke støtte forslag som tilrettelegger for en slik negativ utvikling for vårt arbeids- og næringsliv.

Dette medlem vil likevel påpeke at noen utenlandsbosatte arbeidsfolk har særlige grunner for å reise hjem i samband med eksempelvis sykdom, fødsel og begravelse hos sine nærmeste i familien. I slike tilfeller må disse arbeidsfolkene gis rett til å returnere til Norge når nødvendige smittevern hensyn blir ivaretatt. Dermed vil de heller ikke få behov for den foreslåtte kompensasjonsordningen når de kan komme tilbake til sitt inntektsbringende arbeid.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kompensasjonsordningen for arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner, gjelder for ansatte arbeidsfolk som var utenfor Norges grenser 29. januar 2021, og som våre myndigheter ikke gir innreisetillatelse for å utføre sitt arbeid.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at ansatte arbeidsfolk som av særlige grunner, eksempelvis sykdom, fødsel eller begravelser i nær familie, må reise tilbake til hjemlandet, skal kunne få innreise til Norge når den oppståtte situasjonen er over.»

Etter dette medlems vurdering må følgende forhold være oppfylt for at bedrifter og ansatte skal komme inn under kompensasjonsordningen:

- Det må foreligge en skriftlig arbeidskontrakt fra før 29. januar 2021.
- Arbeidstaker må ha vært i arbeid i minst fire uker før 29. januar 2021.
- Arbeidsforholdet må være registrert i Aa-registeret.
- Det må stilles krav om at arbeidstaker har betalt eller skal betalte skatt til Norge.

Dette medlem vil videre påpeke at dokumentasjon om selvangivelse og skatteoppgjør må kunne innhentes for å bruke Altinn overfor utenlandsbosatt arbeidskraft. Videre må utenlandsbosatte arbeidsfolk registrere seg via Altinn ved innreise.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti slutter seg til innspill fra Fellesforbundet og NHO om varierende likviditet hos bedriftene og at det for enkelte vil kunne være svært krevende å forskuttere med tilbakevirkende kraft. Enkelte arbeidsgivere kan også nekte en forskuttering av kompensasjon, i form av

sykepenger, til sine arbeidstakere. Dette medlem mener disse innspillene understreker at det er nødvendig med en ventilordning som sikrer arbeidstakere kompensasjon uavhengig av arbeidsgiver.

Godkjenningsordning i regi av Arbeidstilsynet

Komiteen viser til at regjeringen har gitt Arbeidstilsynet i oppdrag å prioritere kontroller av arbeidsgivers ivaretagelse av smittevern i de tilsyn etaten gjennomfører, og å øke kontrollen med smittevern innenfor bransjer og yrkesgrupper hvor smitte er en særlig risikofaktor. Som ledd i dette arbeidet fører Arbeidstilsynet også tilsyn med arbeidsforholdene der arbeids- eller oppdragsgiver sørger for oppholdssted for arbeidstakere i karantenetiden, jf. covid-19-forskriftens regler om dette.

Komiteen viser til at ordningen med krav om forhåndsgodkjenning gjort av Arbeidstilsynet av innkvarteringen som arbeidsgiver eller oppdragsgiver stiller til disposisjon, trådte i kraft 22. februar 2021.

Komiteen støtter regjeringens vurdering av at det av smittevernhensyn var nødvendig å iverksette godkjenningsordningen umiddelbart.

Komiteen viser til at det foreslås å øke bevilgningen på kap. 640 post 1 med 50 mill. kroner i 2021, som følge av at Arbeidstilsynet har fått nye oppgaver knyttet til oppfølging av arbeids- eller oppdragsgivers smittevern og er gitt i oppdrag å etablere og drifte en ordning med forhåndsgodkjenning av lokaler for karanteneinnkvartering i regi av arbeidsgiver eller oppdragsgiver. Videre foreslås det i proposisjonen en bevilgning på 20 mill. kroner i 2021 på kap. 3640 post 10 (Ny) Gebyr, godkjenningsordning innkvartering m.v.

Komiteen viser for øvrig til sine merknader i forbindelse med Prop. 93 LS (2020–2021), L-delen, jf. Innst. 326 S (2020–2021).

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er urimelig at arbeidsgiver skal måtte betale saksbehandlingsgebyr for den pålagte søknadsordningen for de tilfeller hvor arbeidsgiver legger til rette for bolig som er egnet for gjennomføring av karantene. Arbeidsgivere bærer allerede tunge byrder under pandemien. De forutsettes å forskuttere 70 pst. av lønn.

Når det offentlige pålegger en godkjenningsordning for karanteneboliger, er det en betydelig belastning om ikke saksbehandlingsgebyr finansiert av arbeidsgiverne skal komme i tillegg.

På denne bakgrunn går dette medlem imot gebyrinntektsanslaget på 20 mill. kroner i 2021 på kap. 3640 post 10 (NY) Gebyr, godkjenningsordning innkvartering mv.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at kompensasjonsordningen for arbeidstakere som er rammet av innreiserestriksjoner, gjelder for ansatte arbeidsfolk som var utenfor Norges grenser 29. januar 2021, og som

våre myndigheter ikke gir innreisetillatelse for å utføre sitt arbeid.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sørge for at ansatte arbeidsfolk som av særlige grunner, eksempelvis sykdom, fødsel eller begravelser i nær familie, må reise tilbake til hjemlandet, skal kunne få innreise til Norge når den oppståtte situasjonen er over.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2021 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med ..... fra kr 731 522 000 til kr 781 522 000	50 000 000
3640		Arbeidstilsynet	
	10	(NY) Gebyr, godkjenningsordning innkvartering mv., bevilges med	20 000 000
2650		Sykepenges	
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med ..... fra kr 41 185 000 000 til kr 42 035 000 000	850 000 000

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 26. mars 2021

Erlend Wiborg

leder

Elise Bjørnebekk-Waagen

ordfører

